

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Prvi občni zbor „narodnega društva“

je bil 15. t. m. v Ljubljani. Kljub temu, da je na slabo vreme kazalo in torej iz dežele mnogi rodoljub nij bil prišel, ki je bil uže prej svoj prihod naznanil, zbralo se je okolo 50 udov in zastopani so bili razni kraji Slovenije.

Dr. Vošnjak v imenu osnovalnega odbora v obširnejšem govoru razloži namen in pomen društva in naznanja, da je dozdej pristopilo uže 500 udov k društvu kar kaže, da je bilo potrebno za organizacijo svobodomiselne stranke, ki je nastala tačas, ko so se nekateri, ki jim nij najprej za narodno stvar, odcepili. Udje tega našega društva spadajo k slovenski inteligenciji in reči se more, da je v društvu uže zdaj jedro slovenskega naroda zastopano.

Dr. Zarnik bere pravila, Jurčič prevzame perovodstvo. Pri posameznih paragrafih se vnemo živahnejše debate, katerih so se udeležili gg. dr. Razlag, dr. Vošnjak, Nolli, Žvanut, Naglič iz Loke, dr. Mencinger in drugi. Mej govori omenjamo, kar je izpregovoril s pohvalo celega društva gospod

Žvanut iz Trsta: „Pri tej priliki si ne morem kaj, da ne bi nekaj izpregovoril v obrambo našega narodnega društva. Protivniki naši ljudstvo hočejo odvracati od našega društva, trdeči, da je brezversko. To nij res. Naše narodno društvo nij in ne more biti brezversko, ker je politično in se v vero sploh nič ne meša, nego hoče skrbeti le za narodno in politično svobodo slovenskega naroda. Naše društvo ne stavlja vere na zadnje kakor tudi ne na prvo mesto,

ker vere sploh v politiko ne meša, nego meni, da naj vsak Slovenec svojo vero nosi v srcu.“ (Živo odobravanje.)

Ker se je čulo, da se nekaterim udom priuisek 20 kr. na leto, s katerim samim res nij mogoče pokriti društvenih stroškov, premajhen zdi, nasvetuje dr. Vošnjak, naj se naredi dvoje vrste udje: podporni, ki plačajo saj 1 gl. na leto in pravi udje, ki plačajo le 20 kr. Predlog se po kratki debati sprejme.

G. Noličev predlog, naj se občni zbor vselej en teden ali 14 dni prej naznani po društvenem glasilu, se sprejme.

G. Naglič želi, da se pri §. 6 pristavi, naj ima občni zbor le tedaj pravico sklepati, ako je mej 12 navzočimi vsaj šest neodbornikov. Predlog se sprejme.

Nasvet dr. Razlagov, naj bi se odboru v pretres izročil njegov nasvet, ali ne bi smeli vnanji udje tudi pismeno glasovati, ostane v manjšini, potem ko so o njem govorili dr. Zarnik, Nolli in dr. Mencinger.

Še z nekimi malimi spremembami, katere ima novi odbor v potrjenje izročiti, sprejmo se pravila.

V odbor „narodnega društva“ so bili potem voljeni: državni poslanec dr. Vošnjak za predsednika, deželni poslanec dr. Zarnik za podpredsednika, urednik Jurčič za tajnika, koncipient Oblak za blagajnika; za odbornike pak: državni poslanec dr. Razlag, drž. poslanec Viljem Pfeifer, posestnik Franjo Hren iz Bégunj na Notranjskem, deželni poslanec dr. Dominkuš iz Maribora, hišni posestnik in trgovec Fr. Kolman iz Ljubljane, posestnik Bavdek iz Udmata pri Ljubljani.

(Konec prihodnjič.)

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 17. avgusta.

Notranja politika popolnem miruje. Deželni zbori se kmalu snidejo; poklicani so s cesarskim patentom, kakor smo uže naznanjali, 15. septembra; samo istrski in goriški se snideta 19. t. m., tržaški pa 29. avgusta. Vlada bode deželnim zborom letos le malo predlogov predložila tako da bode mogoče, sredi oktobra deželne zbore skleniti, ker hoče vlada vsakako še tekom meseca oktobra državni zbor sklicati.

Mej **ogerskim** honvedskim ministrom in višjo komando za honvede je nastal nek prepir zaradi delokroga, katerega si hoče minister glede na reglement in avanziranje prisvojiti. Honvedska komanda pa meni, da se minister v te stvari nema vtikati. Ministerski predsednik Bitto je bil vsled tega na Dunaji in cesarju poročal, da on odloči, kako daleč sega kompetencija ministra.

Vnanje države.

Najimennitnejši prigodek je dovršeno **priznanje španske republike**. Iz Madrida se brzojavlja, da so ameriški, belgijski, holandski, italijanski, angleški in nemški poslanci ministru Ulloa čestitali k priznanju španske vlade. Minister Ulloa se v posebnem pismu zahvaljuje nemškemu cesarju, kateri je bil razposlal pismo vsem vladam zaradi priznanja španske vlade. Odslej so tudi vnanjim vladam nasproti Karlisti sami uporniki in tolovaji. Priznanje je za špansko vladu velika moralična moč in zdaj se gotovo kmalu zaduši nenaravno bojevanje Španjcev proti Španjcem.

Vodja **Karlističnih** čet don Alfonso je zaukazal, da se v krajih, katere zasedajo Karlisti, imajo vzeti vsa posestva liberalcem. Vsi ujeti republikanski vojaki, kateri se branijo Karlistom se pridružiti, imajo se ustreliti. In ti divji roparji se bojujejo v imenu boga za katoliško vero.

Listek.

Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Češko spisala Karolina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič.)

(Dalje.)

„In mati mi zameri, da je nijsem nikoli obiskal,“ mrmral je Otik s soboj, „ter je jokala in joka nad mojo nehvaležnostjo. Saj sem dobro vedel, kaj me tukaj pričakuje, za to nijsem nikoli sem silil. Vesel, da sem imel izgovor na strijca. Da, pri materi ne veljam nič, ker nijsem postal to, kar je ona hotela, namreč kmet. Kaj sem slišal od nje to uro, — kaj se tu mudim? Takoj po prvem objemanji nič družega, kakor najneprijetnejše reči. S starimi predsodki me obsipajo, nijso pristopni boljším, časnejším mislim. Nikoli mi ne more odpustiti da me je izročil oče v druge nego v njene roke, in

je za tega delj polna jeze in britkosti proti meni, kakor bi bil temu kriv jaz sam. Očetu se res uže več ne čudim, da je tako ravnal z materjo in ne, kakor bi bila zaslužila za svoje neutajljivo dobre lastnosti. Najbrž je mati tako drzno in ostro ravnala z očetom, kakor zdaj z menoj; vsako čilejšo misel, vsako prekipečo dobro voljo ima za skazenost. Oče je ravnal tedaj le kako ljubeč in previden oče, da mi je odprl drugo cesto, ki me je odvela s pustega doma v zlati svet.“

Doktor nij čakal da bi se bila mati vrnila, vzel je klobuk in paličico ter odšel, da bi dobil zopet svoj humor. Maledkaj je bil tako srdit in razžaljen kakor v tem trenutku, imajoč v mislih, kako mu je mati krivična. Nikoli nij imel prilike jeziti se; bil je mlad zdrav, lep, bogat, dobre glave, tedaj pravi ljubček narave in osode. Ne le deklice, ampak vsakdor se mu je smehljalo ter ga nego-

val. Kako bi si torej ne bil materi mrzil, da le njo nadleguje, ko so se mu vsi znanci čudili, da je bil od vsacega hvaljen in spoznawan, le ne od nje? Ali bi ne bila njena dolžnost, videti v njem vsaj mal čudež, ko ga je ves svet razglašal za najljubeznivejšega človečka, katerega si more kdo misliti?

A Otik se nij znal dolgo mračiti in mrziti; vsaka mišica v njegovem cvetočim, ne-skrbnem, prijetnem obrazu se je temu branila. Ko je stopil iz hiše na polje, pomuzal je še enkrat z ramami, nad materinim starim kopitom, ter proč je bila nevolja. Tako je dozdej delal z vsako neprijetno mislijo; nikoli jej nij dal kaliti si dobre volje. Saj je bil na svetu, ne da bi se trafil in trudil, nego da bi mlado življenje in premoženje svoje užival in kakor je materi pravil, glavno, da bi se zabavljalo. Čemu bi mu bila osoda drugače toliko darov podarila, ko bi

Bazainov bég je Francoze hudo vznemiril in nij povzdignil spoštovanja do Mac-Mahonove vlade. Množi se sum, da so vladni organi v zvezi z Bazainom njegovo početje podpirali. Na oknu sobe, kjer je Bazaine stanoval, je sicer privezana bila vrvena lestvica, a samo na videz. Kajti da bi Bazaine, ki je mož velike postave in precejšnje debelosti, po tej tanki in rahli lestvici bil spustil s trdnjave, tega nikdo v Parizu ne verjame. Ravnatelj trdnjave je menda nalašč vrata odprta pustil in tako je Bazaine brez vsake nevarnosti korakal do morja, kjer ga je ladija čakala. Francoska vlada je sklenila, da hoče z vso strogostjo postopati proti vsem, kateri so podpirali Bazaina pri begu; a ta strogost menda ne bode posebno ostra in celi sklep nij družega, nego pesek v oči.

Dopisi.

Z Gorenjskega. V št. 184. „Slov. Narod“ odbija očitaje, da bi on premalo se zanimival za slovensko šolstvo; in to je mogel „Slov. Narod“ očitati pač le kdor je površno ta list prebiral. Vedno kadar je šlo za pravi napredek in osvobodjenje šole iz cerkvenih rok, je ta list očitno in krepko za šolstvo se potegoval. Žalostna resnica je, da kranjski učitelji še niso tako navdušeni za prosep šole, lastnega izobraževanja in narodovega napredka kakor kot omikani Slovenci morajo biti. Kaj je vzrok te tužne prikazni? Meni se zdi, da je eden najvažnejših vzrokov ta, da je mej kranjskimi učitelji premalo duha vzajemnosti in mejsobnega občevanja. Ako se udje enega stanu, kateri imajo ene interese in en cilj, svoje mnenje in skušnje menjujejo, potem pridobi ves stan napredek. Z združenimi močmi se hitreje in zdatnejše dela. — V radovljškem okraji se je osnovalo okrajno učiteljsko društvo, katero ima namen, da bi se obravnavale in pretresovale pedagogične, učiteljevo izobraževanje zadevajoče stvari. To društvo šteje 21 udov. 13. t. m. je sklical odbor imenovanega društva zbor v Bledu. Ali tukaj se je zopet pokazalo veselje in in navdušenost, katero imajo omenjeni učitelji do svoje reči, kajti izmed 21 udov došlo jih je šest! Pač bo še marsikateri učitelj pisal in tožil, kako malo da višji krogi za njegov stan storijo — ali on ne ve, da si mora učiteljstvo še-le stópinjo pridobiti, na kateri bi ono moglo tem krogom imponirati. Ta stópinja se pa le more doseči z zedinjenimi močmi in pomnoženim izobraženjem Vidovski.

Iz celjske okolice 16. avgusta [Izv. dop.] (Celjska gimnazija.) Odkar je Jos. Premr (Premr) Celjske gimnazije ravnatelj — če se ne motim bo 13 do 14 let — nij nikoli pol leta prošlo, da se ne bi bile pritožbe čitale v raznih nemških in slovenskih novinah. Pa ne samo po graških dunajskih in praških, mariborskih in ljubljanskih novinah se je obče nezadovoljstvo s Premrlovim ravnateljevanjem razlegalo, tudi v štajerskem deželnem zboru so slovenski poslanci proti njemu svoj glas povzdignili ter ostre in bridke besede na vlado obračali. Ali pomagalo nij vse nič, Premr je bil nedotakljiv, vsakokrat obdržal je prav, pa bilo dragače kakor mu drago. Da je skoz to vedno smelejši in predrznejši postajal, učitelje si vedno le po svojem srcu izbiral, neprilicne na vse mogoče načine krotil in trpinčil, z učenci, posebno z ubogimi, neočeto vsko delal, se da lahko misliti, a učitelji in učenci vedo o tem marsikaj pripovedati. No, na našem ljubem svetu, v tej tužnej dolini solz je vse minljivo, vedne spremembe in menjave se vrše, nič nij večnega, kakor samo le minljivost. Tudi Premrlovih grehov mera je polna postala, vsa njegova svojačnost se je obnesla mož se je preživel. Toliko napak in nepostavnosti se je bilo to leto nakupičilo, da so ga do grla siti, se ga tako naveličali, da so mu pred nekoliko dnevi na tistem vendar enkrat mignoli, naj gre, naj prosi za zdavnaj zasluženi pokoj, kar je res uže storil. Kdo bo njegov naslednik? Kdo bi se predrznil na to vprašanje uže zdaj odgovoriti? Da mnogi nameravajo se za to mesto poganjati, da se marsikateri na tistem pripravljata ter silno oborožava, to je naravno. Imenujejo se mnoga imena, kakor Oreschek in Marek iz Celja, Hafner iz Gorice, Lindner, da celo nadzornik Šolar, (česar pa ne moremo tudi mi ne verjeti) itd. Naj si zbere visoka vlada kogar uže hoče, eno moramo in imamo pravico jo prositi in to je, da poišče in nam da moža čistega srca čistih rok in znanstveno sposobnega, z eno besedo moža, kakor ga natura mesta in pa postava terja. Da tedaj iz Celjske gimnazije nobeden biti ne more, ker nema nobeden znanstvene sposobnosti, menj pa čistih rok, to je jasno ko beli dan, tega prepričanja moreta tudi Oreschek in Marek sama biti, če tudi čisto površno svojo vest izprašata, in svoje obist preiščeta. Resnicoljubje in poštenost od njiju terja, da niti ne prosita; ko bi se pa tako daleč pozabila,

primorani bodemo njuno vest javno preiskati, ter njiju dozdanje vedenje v pravej svetlobi svetu pokazati.

Iz Ogerskega 16. avg. [Izv. dop.] Razprava zakonskih osnov o nezdruživosti poslanskega mandata z nekimi socialnimi razmerami, in o noveli k volilnemu redu, zahtevala je v hiši zastopnikov več kot dva meseca. Zavaljo teh zakonskih osnov je bilo hudo rivanje mej vlado in opozicijo. V prvi vrsti je bil za nje angažiran minister notranjih zadev grof Szapary. Priznati se mu mora, da je obe zakonski osnovi junaški in z vzpohom zastopal in branil. Deakova stranka je vlado tečajem razprave, kakor uže dolgo ne, hvalevredno podpirala. Obe zakonski osnovi ste bili nazadnje z malimi nebitnimi promenami v hiši zastopnikov sprejeti. Vlada je mislila, da je s tem njuno uzakonjenje tudi uže dovršen čin, kajti na opozicijo hiše velikašev nij računila. Ogerski parlamentarizem ima kakor angleški in avstrijski dve hiši: hišo zastopnikov in hišo velikašev. Do sedaj so naši velikaši še vsako zakonsko osnovo potrdili, katera je v hiši zastopnikov sprejeta bila. Pri gore omenjenih dveh zakonskih osnovah so se pa naenkrat in [za vlado celo nepričakovano „spuntali.“ Vlada prizadeva si sicer kolikor najholje more, da trmo velikašev upogne, pa do sedaj je njeno prizadevanje vse zastoj bilo. Velikaši so naenkrat občutili, da tudi oni imajo svojo glavo, in v svoji glavi svoje posebne muhe. Faktum je, da obstoji javen razpor mej hišo velikašev, in mej vlado. Neki pravijo, da je razlog temu razporu osobna rankina mej nekimi mlajšimi velikaši in mej ministrom Szaparyjem. Ta osobna mržnja je zelo verjetna, in če res obstoji, je gotovi tudi ona nekaj k razporu doprinesla, edini odločilni faktor razpora pa vendar nikakor nij. Razlogi razpora leže globljeje. —

Velika večina naših velikašev spada k stranki starokonservativcev, in tem uže dolgo nij po godu vladanje Deakove stranke. Naši starokonservativci glasno izpovedajo, in še glasneje grajajo Deakovo stranko, češ da je samo ona s svojo nespretnostjo in nesposobnostjo ogersko državo malo da ne na kant spravila, poleg tega pa sebe vzvisujejo, češ da edino oni so še zmožni državo propada rešiti! —

Kaj bo nasledek tega razpora? Prvič to, da omenjeni zakonski osnovi letos še ne

jih bil zakopal, podavaje se kakšnemu praznemu in neokusnemu sanjarstvu? Slavo, biti modrijan in misleč v navadnem pomenu, prepuščal je drugim; on je bil modrijan po svojem načinu in do zdaj se je počutil zraven tega še zmirom jako dobro in z drugimi je izhajal, ko so bili oni v vednih prepirih z deveto desetino ljudstva. Enkrat se je sicer hotel tudi mej nje mešati, ali to je bilo uže davno, morda celih pet ali šest let; takrat je bil se ve da še velik otrok, zdaj pa zrel mož — kaj nij doktor? To nij le nekaj, to je vse! Kaj je na izobraženem svetu višjega? Gotovo je to vsakdo videl, le njegova mati ne.

Ko je korakal Otik po poljski stezi, ogledaval se je in zraven smijal; pri vsacem koraku so se probudili v njem otročji spomini, žalostni in veseli, z meščanskim šumom v njem čisto oglušeni. Čutil se je, kako je

mogel vse tako popolnem pozabiti, da so ti obrazi v njem čisto obledeli. Poznal je holmček, s katerega se je po zimi z družimi dečki vozil na malih senah, lužo, na kateri se je drsal in si tolikrat nasek ranil; trato, na kateri se je pojal; gozdič, kamor je letal po šibice in tam doli pri črni skali z materjo zvečer molit, ko mu je oče umrl. Takrat je bil še jako majhen; pa dobro se je spominjal na one temne neskončne ure, ko ga je mati kleče pod križem k sebi stiskala, krope mu glavo z vročimi solzami. Vedel je, da se nekaj groznega godi ter se nij ganil, pritiskaje se k materinim prsam. In oči so se mu zarosile pri tem spominu. „Ubogi oče“, je vzdihnil; „ti bi imel morda vendar le radost s svojim sinom, ko bi bil tega trenutka dočakal.“ Komaj je pa izgovoril, uže je zopet jasno gledal okolo sebe.

Hribček z očeto vsko hišo je uljudno stal v branjivi senci domačih gor; vsako poslopje je imelo pred oknom vrtič in okolo sadni vrt, zdaj ravno v srebrnem cvetu se leskeči. Po polji je bilo povsod praznično tiho, ni enega človeka nij bilo videti; tem glasneje je bilo po grmovji. V vsacem grmičku je tu pelo, šepetalo, žvrgolelo, čivkalo. Pri potoku so letale pastiričice in penice, po zraku se je ponašal celi oblak škrajancev; po brazdah so stopale vrane, okolo hiš so krožile lastovke, nad strehami so letali golobje, po osejanem polji so vzdigovale glavice hitre prepelice. Ko bi se ne bilo iz dimnika kadilo v prezračnih kolesih in se iz Svetle ne bili zvali zvonovi cerkveni k deseti maši, bil si bi mogel doktor misliti, da je ta krajina oživiljena z operutenimi, rahlonožnimi služabniki, ki okolo njega skačejo.

„Na Svetlo pojdem v cerkev“, je sklenil

bodete uzakonjeni; — drugič, da smo abdikaciji Deakove in vladi starokonservativne stranke uže jako blizu; — in tretjič, da nemagjarske narodnosti od starokonservativne stranke še veliko manje pričakovati imajo, nego od vlade Deakovcev ali levičarjev. Opozicija proti vladi starokonservativne stranke bo po tem takem še vse huja, nego je denes proti Deakovej stranki. Za vzdrževanje na vladnem krmilu ne bo starokonservativcem druga preostalo, nego tesna naslomba na Dunaj, kar pa tudi v deželi ne bo dovoljen vtis naredilo.

Domače stvari.

— (Pisateljskega društva) občni zbor se je moral do shodom ugodnejšega časa odložiti, ker nij bilo 15. t. m. za sklepanje potrebnega števila 15 udov navzočnih.

— (G. Jugovic) poslanstva za deželni zbor nij odložil, kakor smo po „Novicah“ krivo podučeni poročali. — Tudi vest, da je „faliral“ je tako popraviti, da je le svojo trgovino in posestvo predal ali prepustil svojemu upniku Usilio v Trstu.

— (O pogrebu Rozmanovem) se nam piše iz Konjic 15. avg.: Spremili smo denes rajnega nadžupnika Rozmana na njegovem zadnjem potu na pokopališče pri sv. Ani. Progrebni spreved je bil impozanten, v Konjicah nijso imeli še enakega. Pogrebna zastava je vibrala na občinski hiši, ljudstvo se je zbralo iz raznih okrajev. Vsa množina nij govorila drugega nego o dobrih lastnostih rajnega. Ob deseti uri se je zbralo 52 duhovniki mej temi opát celjski in korar Kosar iz Maribora. — Nesli so mrliča skozi celi trg in nazaj v cerkev, kjer je gosp. Kosar pridigal. V besedah, katere so poslušalcem globoko v srce se vtisnile, je govornik omenil dobra dela ranjcega. Stolz konjiške cerkve, nov oltar in nova leca spričujejo, kako je podaril rajnik svojo premoženje za cerkev. Ubogi so izgubili svojega očeta. — Iz cerkve so nesli z venci okinčano mrtvaško trugo v mirodvor in položili mrliča v novo rako. Konjiško pevsko društvo pod vodstvom nadučitelja Petra Kapuna je izvrstno pelo pogrebno pesem. Udeležilo se je temu žalostnemu provodu občinski zastop, zastop konjiške hranilnice, katere ud je rajnik bil, in katere je izdatno pospeševal, uradniki okrajne sodnije in davkarije in vsi tržani. Knjeginja Windischgrätz, akoravno

naglo, ko je poslušal nekaj časa slavno donenje zvonov v prejasnem zraku. Zanj so biti to znani glasovi — pri deseti maši je prej vselej ministriral. Tako obratno kakor on se nij znal pri altariji nikdo iz njegovih součencov vrteti, nobeden „konfiteor“ tako naglo in spravno odmoliti, nikdo tako krepko pri povzdigovanji pozvoniti in tako dostojno mašne bukve iz ene strani na drugo prenašati — le enkrat jih nij spustil na tla — ta enkrat se nij zraven spodtaknil, kar se je vsacemu prigodilo, na kar je potem v „žagredu“ sledila huda sodba, katera je stala prostopnika mnogo solz.

„Da, pojdem v cerkev,“ nadaljeval je doktor; ako si ne morem denes pregledavati deklet na praških „Prekopih“, tedaj si jih pogledam vsaj v Ještedskih soteskah, materi kljubu.“

(Dalje prih.)

bolna se je pustila peljati v vozičku, pripravljenem za bolne, in dve princezinji ste nosili vence, in nje položili v rako. Gospod Josip Rozman bode za Konjice nepozabljiv, in resnico govorim, ako rečem, pri nas so vražnika nij imel.

— („Učiteljskega društva za slovenski Štajer“) prvi občni zbor utegne prav interesanten in važen biti, kakor se nám iz Maribora poroča. Z zborom se bode brž ko ne mali koncert aranžiral. Razen tega bode izleti v mariborsko okolico. Zborovalo se bode v Wiesthalerjevi dvorani (Hotel zur Stadt Wien). Nekateri domoljubi so uže dejanske podpore obljubili, a vse druge še prosimo pomoči.

— (Na sledu) so tisti osobi, ki je enega mrtvega otroka poslala po pošti v škatlji v Gradec, kakor smo ob svojem času poročali. Tisto dekle, ki je škatljo neslo na pošto se je izdalo in zdaj gre preiskava naprej. Sliši se, da se bo reč jako interesantno razvila in da prideta celó dva gosпода v predulo.

— (V Volčah) ja treščilo v kopo slame; slama gori in okolo kope mirno gledajo babe, neki duhoven je opominja, naj prinesejo vode, babe pa mu odgovore, da se ogenj, uzročen po streli, ne smegasiti, ker je božja kazna. Na to duhoven — molči! Še le ko so župan in drugi prišli in ukazali vodo nositi, se je ogenj ugasil in se je tako rešila še polovica kope.

— (Zgodnja zrelost.) V Bledu smo videli na tamošnjem vrtu popolnem dozorelo grozdje. Pač čudo, če se pomisli, da smo tu v bližini snežnikov.

— (Soareja v čitalnici) na čast vnanjim rodoljubom zvečer 15. t. m. je bila prav živahna in so naši slovenski pevci zbrane rodoljube izvrstno zabavali. Obžalujemo tem bolj, da je bilo več došlih vnanjih rodoljubov posebno z gorenjskim vlakom prej odšlo.

— (Pred ljubljanskimi porotniki) se je včeraj začelo in bode kake 3 do 4 dni trajalo obravnanje proti „svetemu“ Tončku Petovarju. Poslušalci se kar gnetó v sodnijo in nij mogoče vseh notri pripustiti. Več prinesemo o tej „pobožnjaški“ pravdi, ki žalostno karakterizuje naše „preverno“ ljudstvo.

Izpred porotnega sodišča.

V Ljubljani 12. avg.

Janez Mežik posestnik v Ratečah je sredi januarja lanskega leta na semnju v Moravčah mesto konj kupil govedo, ter jo prignal domov in jo postavil v konjski hlev. To nij bilo všeč hlapcu njegovemu Matevžu Mlinarju, pač pa Janezu Egatru, ki biva pri Mežiku, s katerim je sklopil pogodbo, da ga redi do smrti. Zarad teh različnih okusov, se jameta Egater in Mlinar prepirali, Janeza Egarta jeza zgrabi in brez pomiselka sune z gnojnimi vilami, s katerimi je ravno gnoj kidal, proti Matevžu Mlinarju, ter ga tako nesrečno zadene, da mu je z enim rogom vil oko iztaknil. Zdravniki so rekli, da je vid popolnem izgubil in da bi nobena zdravniška pomoč ne bila mogla te izgube odvrniti. Janez Egater dejanja ne taji, vendar pravi, da nij imel namena, Mlinarja tako zlo poškodovati.

Janez Egater pa je tudi v adventu lanskega leta Janezu Mežiku ukradl kožo vredno

8 gl. iz paše, in v jeseni lanskega leta je jagnje, ki je bilo lastnina Jože Pečarja, ki je bilo pa v hlevu Mežikovem, Janezu Kajžarju, osemletnemu pastirju skozi hlevno lino dal in pri tem rekel, da je jagnje njegova lastnina.

Zavoljo teh dejanj je bil Egater dveh hudodelstev, namreč hud. teške telesne poškodbe in tatvine obtožen in obsojen v ječo na poldrugo leto in na plač 100 gold. Matevžu Mlinarju za izgubljeno oko.

V Ljubljani 14. avg.

Včeraj in denes se je obravnavala pred ljubljanskimi porotniki jako zanimiva pravda, katera je imela tudi zanimiv izid. Na obtožni klopi je namreč sedel nekov Marko Anton Pecher iz Trsta, ki je bil trgovinski agent poleg tega pa tudi „literat“. Stvar zarad katere je po osemnajst mesečnem preiskovalnem zaporu stal Pecher pred sodiščem je le-ta: V oktobru 1872 pride P. v Ljubljani k špediterju Josipu Kollmanu in mu pripoveduje, da neka družba izdaje v Italiji roman z naslovom „il popolo“ (ljudstvo) katerega je spisal sloveč pisatelj Romeo Cesare de Walter, da bode delo obsegalo 108 sešitkov, od katerih je v italijanskem jeziku uže 69 izšlo. Rekel je špediterju Kollmanu, da bode to „delo“ na svitlo prišlo v vseh jezikih in da je on pooblaščen preskrbeti nemško in slovensko prestavo. Kolman je na čuden način to kar verjel in naredil z agentom Pecher kar kontrakt, v katerem obeta Pecherju dati za vsak zvezek 665 gld. in še tiskovne stroške. Nemških zvezkov naj bode 8000, slovenskih pa 2000 Zvezek bi se prodajal po 20 kr. Od dobička (in Kolman je računal kar precej da bi skupno bilo 100.000 gld. dobička) bi se dalo 15% dobrodejnim namenom 25% onemu društvu v roke Pecherjeve, vse drugo bi bilo Kollmanovo, za kar pa more on vse drugo: oznanila itd. plačevati. — Tako je bil kontrakt narejen in Pecher je pokazal tri zvezke ali sešitke romana, ki so bili v Italiji tiskani. Dobil je nemškega in slovenskega prestavljaleca, in tiskal se je pri tiskarju Bambergu en zvezek nemškega romana v 8000 istisih. Ko nemški prestavljalec nij dobil 4. zvezka na vse terjanje v prestavo, poizveduje pri knjigarju v Benetkah in izve, da so izšli v italijanskem jeziku le trije zvezki in ne 69 kakor je Pecher rekel. Pecher se potem uda, da on sam je pisatelj tega romana in Cesare de Walter (o katerem je prej Kolmanu rekel, da je sloveč pisatelj, ki obéduji pri italijanskem kralju Viktor Emanuelu, in enake bedastoče) je le fingirano ime.

Pecher je djal, da je delo gotovo, da je le še nekaj popravljati na njem in je res izročil za en zvezek rokopisa nemškemu prestavljalcu, a ta je našel, da je rokopis poln napak. To je povedal Kolmanu, kateri je tisk romana vstavil. Po preiskavah se je izvedelo da bi sodnija Pecherja iskala zarad goljufije, zavoljo tega so Pecherja v Ljubljani zaprli, rekši, da je ogoljufal in oškodoval Kolmana za 2196 gl. 78 kr., kolikor je le-ta dal za tisk in pa 550 gld. Pecherju.

(Konec prih.)

Razpis dražbe.

Za c. kr. višjo realno v Ljubljani

v novem hranilničnem poslopi se ima napraviti sledeče popisano hišno in šolsko orodje, namreč:

A.	
Izlikana hišna oprava za pisarno šolskega vodje: 1 miza pred zofo, 6 stolov, 3 omare za akte, 1 pult (visoka miza) za stoječega pisarja, 1 obešalo (preslica) za obleko. — Razen tega 6 pregrinjaj iz trinitnika (trilba) z železnimi palčicami skupaj	271
B.	
Za sobe s kemijo: 13 miz različne velikosti in oblike in 1 miza s svinčeno ploščo za eksperimente, 9 stolov (lesenih), 10 omar različne velikosti in podobe, 2 omarici v zid skupaj	1002
C.	
Za različne šolske sobe in prostore: 22 miz različne velikosti in podobe, potem 1 miza za eksperimente in 1 miza z zelenim suknom prepeta s prostorom za 16 ljudi	444
17 omaric za umivanje z bakrenimi kotliči in z bakrenimi ali porcelanastimi umivalnicami	253
91 stolov (lesenih)	364
24 stolov v premakljivimi sedeži	84
10 stolov za modelovanje	60
8 steklenih omar različne velikosti in naprave	530
4 omare za razložbo rudnin	200
2 omari s steklenimi vrati za knjige	110
1 omara s 4 pretikljivimi predeli za shrambo električnih baterij	75
3 omare (4 za biblioteko, 1 za instrumente, 1 za knjige)	55
1 omara s 6 pretikljivimi predeli za narise, časnike	50
2 omari s 6 pretikljivimi predeli za zemljevide	90
1 velika omara za instrumente	60
40 (20 večjih, 20 manjših) podstavkov (stajal) za modele	220
1 štelaza s predeli podobna 2 odprtima omarama	60
11 postavačev in 11 skrinic za kreda	33
24 kvadratov za sedeže	48
14 stajal s pretikami (10 z deskami za glino)	110
36 polic (konzol) za postavljanje sadnovih modelov	54
10 držačev za predloge	60
40 poveznice različne velikosti za pokrivanje dela	100
10 obešal s stajali za zemljevide	50
1 vodna posoda iz bakrenega pleha okolo 1/2 vedra velika	25
1 lesena pregraja z vrati in zvitimi palčicami med knjižnico in prostorom za dijake skupaj	12
	3147

Zarad naprave popisane orodja prejema podpisani deželni odbor odslej ponudbe za dražbeno obravnavo.

Vse po B navedeno orodje mora biti iz sparjenega lesa ter ne sme biti prebarvano z barvo, kateri bi bilo kaj svinčene belice primešane. Pod C navedeno orodje se sicer ne zahteva neobhodno iz sparjenega lesa, vendar pa naj vsak ponudnik naznani, ali in po kateri ceni bi tudi to orodje iz sparjenega lesa, naredil. — Podvzetniki naj pošljejo svoje dotične na kolek za 50 kr. pisane ponudbe zapečatene in z zunajnim zaznamkom: „ponudbe zaradi naprave orodja za šolske sobe za realno“ do 25 avgusta 1884 do 12. ure, ter naj v ponudbah svoje krstno ime in rodbinski priimek, stanovališče in stan na tanko navedejo, ter naj tudi ponudni znesek za vsako vrsto orodja, ali pa odjenjane odstotke s številkami in z besedami zapišejo. Vsaki ponudbi se ima priložiti 10% jemčevina in pristaviti izrečenje, da ponudnik predmet dela in pogoje izpeljave dobro pozna, ter da se tem podgajem podvrže.

V delo prevzeti predmeti se morajo najpozneje do 1. oktobra 1874. l. popolnem rabljivi in za potrjilni ogled pripravi oddati in v one prostore postaviti, za katere so namenjeni. — Natančni pogoji za to delo in dotični proračuni, črteži in obrisi se morejo vsak dan v uradnih urah od 9. do 12. pri deželnem stavbenem uradu pregledati in vse še bolj na drobno izvedeti.

Deželni odbor kranjski,
v Ljubljani, 16. avgusta l. 1874.

Saksonska zavarovalna banka za živino v Draždanih.

(Sächsische Versicherungsbank in Dresden.)

Čestitemu občinstvu naznanjamo, da smo svojo

glavno zastopništvo za Kranjsko

gosp. Josip Kristan-u,

zastopniku banke „SLAVIJE“ v Ljubljani,

oddali, kateri bode rad prospekte, pravila, kakor sploh vsaka razjasnila dajal.

Dunaj, 15. avgusta 1874.

Direkcija za Avstrijo.

M. Müller.

Podučiteljska služba

na dvorazredni slovensko-nemški šoli na **Bizeljškem** (Wisell) z letno plačo 440 gold. je do 10. septembra za namestiti. — Ako se za definitivno podelitev te službe nikdo ne oglasi, se bo pa začasno podelila z letno remuneracijo 330 gold. in 100 gold. osobne priklade. (224—1)
Okraj. šolski svet v Brežicah (Rann) dne 14. avgusta 1874.

Učiteljska in podučiteljske službe

so razpisane v tem okraji in sicer:
a) Učiteljska — na enorazredni slovensko-nemški šoli v **Preborji** z letno plačo 550 gld.,

prostim stanovanjem in eno velikojnivo v poboljšek.

b) Podučiteljski — na dvorazredni slovensko-nemški šoli v **Kozjem** (Drachenburg) in na **Pianini** (Montpreis) z letno plačo 480 gold., oziroma letno remuneracijo 360 gold.

c) Podučiteljske — na dvorazredni slovensko-nemški šoli v **Pištanji** (Peilenstein), v **st. Petru** pod sv. Gorami (St. Peter bei Königsberg) in v **Podsredi** (Hörberg) z letno plačo 440 gld., oziroma letno remuneracijo 330 gl.

Prosilci za eno teh služeb naj uložijo svoje molbe na dotične krajne šolske svete do 15. septembra po predpisanem potu.

Okrajni šolski svet v Kozji (Drachenburg), (225—1) dne 14. avgusta 1874.

Tusci.

15. avgusta:

Kr. Zindler gimn. Prof. sor iz Novoga mesta. — Ecker, kupec iz Salzburga. — Baillie z Dunaja. — Dr. Hoffer iz Grada. — Polce, oberst-lejtnant s famijo iz Grada. — Pri **Stonu**: Veres iz Hrvatskega. — Pipp, Teran, duhovnik iz Saplana. — Zupančič iz Ljube. — Gartner iz Trsta. — Lauter, profesor iz Gorice. — Wranitsky, Walop, Gorup, trgovci iz Trsta. — Kozelj iz Celja. — Ferjansk iz Zagorja. — Zunkel iz Stajerja. — Ruppe iz Linca. — Pri **Maneti**: Möller iz Gahlova. — Kleinberger z Dunaja. — Schunk iz Zagorja. — Tirth z Dunaja. — Hober iz Grada. — Baccardi iz Trsta. — Carman, duhovnik iz Stajerskega. — Reihold, Marterer z Dunaja. — Pri **Zamort**: Grätz iz Grada. — Klemenčič iz Brede. — Samuš iz Grada. — **Viranus**: Francovič s famijijo iz Reke. — Rabs, Zehnig, Gnidia iz Rik. — Ferjansk iz Zagorja.

Elegantna polpokrita kočija

za enega konja skoro nova.

Prav dobro ohranjen odprt voz za 1 konja

soliden odprt lovski voz za dva konja

nov prav eleganten in prav solidno napravljen otroški voz

za ponj-ja ali za osla, stojč pri sedarskem mojstru gosp.

Karel Höning-u v Ljubljani,

dunajska cesta, Fröhlova hiša, na prodaj. — Več se izve tam.

Dunajska borza 17. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	71 gld.	40	kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	74	55	
Enotni drž. dolg v srebru	106	75	
1860 drž. posojilo	973	75	
Akcije narodne banke	242	65	
Kreditne akcije	109	79	
London	8	—	
Napol.	—	—	
C. k. cekini	103	65	
Srebro			